

Rozwijanie zainteresowań

Zainteresowania dzieci w młodszym wieku szkolnym nie są jeszcze ściśle sprecyzowane i trwałe, a dotyczą najczęściej przyrody i sportu. Fascynuje je świat roślin i zwierząt, poza tym chętnie grają w piłkę, jeżdżą na łyżwach, wrotkach, skaczą, ścigają się, zaczynają kolekcjonować znaczki pocztowe, pocztówki oraz inne zbiory. Miewają też zainteresowania czytelnicze – zaczynają gromadzić własne książki i czasopisma dla dzieci, lubią filmy, z zapałem rysują, malują, grają w gry komputerowe. Każde dziecko posiada nieco odmienne, indywidualne zainteresowania, jakie najbardziej odpowiadają jego skłonnościom i uzdolnieniom.

Zdecydowanie największy wpływ na kształtowanie zainteresowań dzieci ma najbliższe otoczenie, czyli przede wszystkim środowisko rodzinne dziecka. Rodzice najwcześniej dostrzegają pewne predyspozycje dziecka, a przez umiejętne zabiegi wychowawcze potrafią ukierunkować i rozwinąć jego zainteresowania. Dzieci najchętniej wykonują te zajęcia, które przychodzą im z łatwością, do których mają uzdolnienia. Rodzice mogą poważnie przyczynić się do rozwinięcia nawet niewielkich uzdolnień np. w kierunku artystycznym, gdy zachęcą do zajęć z rysunków w domu, zainteresują się pracami dziecka i stworzą mu odpowiednie warunki, aby mogło rysować, czy malować. Rodzice mający zainteresowania czytelnicze na pewno potrafią przekazać je także swoim dzieciom. Początkowo będzie to wspólne przeglądanie książeczek, częste czytanie dziecku interesujących baśni i opowiadań. Stopniowo, w miarę coraz lepszego opanowania przez dziecko techniki czytania, można czytać z nim na zmianę, ponieważ czytanie przez dorosłych nawet 10-letniemu dziecku ma szczególną wartość wychowawczą (dobra dykcja, zabarwienie emocjonalne głosu, więź z dzieckiem, wspólne rozmowy na temat przeczytanych książek). Zainteresowania czytelnicze u dziecka kształtują się głównie w domu. To rodzice uczą je gromadzenia własnego księgozbioru tematycznie (przyrodnicze, baśnie, podróżnicze, wiersze). Rodzice są także pierwszymi doradcami dziecka w wyborze dobrej książki. Dobrym zwyczajem wielu rodzin jest organizowanie w czasie wolnym od nauki tzw. „godziny ciekawej książki”, w czasie której odbywa się wspólne czytanie książek. Z biegiem czasu niektóre dzieci zaczynają do tego stopnia „pochłaniać książki”, że nie można ich oderwać od pasjonującej lektury i nakłonić do np. wyjścia na spacer. Jednakże rodzice muszą regulować czas poświęcony na czytanie, aby nie odbywało się ono kosztem zdrowia i nauki dziecka.

Zainteresowania czytelnicze są bardzo ważne, ale przede wszystkim wzbogacają psychikę dziecka i wpływają na jego rozwój intelektualny. Dzieci, u których rodzice od najwcześniejszych lat rozbudzili zainteresowania czytelnicze, uczą się z reguły lepiej, mają bogatszy zasób słów, więcej wiadomości z różnych dziedzin, piszą lepiej ortograficznie, szybciej opanowują technikę czytania, co ma ogromny wpływ na dalsze ich sukcesy w nauce. Dziecko, które czyta biegle, łatwiej może się skoncentrować na treści, szybciej opanowuje materiał z podręcznika, a to się bardziej liczy przy dalszej nauce w klasach wyższych szkoły podstawowej.

Ponieważ zainteresowania dzieci w pierwszych latach nauki szkolnej są nietrwałe, trzeba je ciągle w jakiś sposób podsycać. Brak warunków do kontynuowania pewnych zainteresowań, przeszkody, na jakie dziecko czasem napotyka w domu mogą zahamować jego zainteresowania. Jeżeli np. dziecko ma jakąś kolekcję – młodsze rodzeństwo nie może mieć

do niej dostępu, aby nie zniszczyło tego, co z takim trudem, systematycznie zbierało. Kontynuowanie zbyt wielu zajęć jednocześnie odbija się ujemnie na nauce szkolnej. Dziecko poświęcające zbyt dużo czasu na swoje zainteresowania, będzie już zmęczone przed przystąpieniem do lekcji. Nie można pozwolić na zbyt wiele zainteresowań. Rodzice znając swoje dziecko, orientując się, jaki jest jego stan zdrowia, jakie ma właściwości indywidualne i do czego posiada uzdolnienia, w sposób przemyślany taktowny powinni ukierunkować zainteresowania dziecka, wybrać te, które dadzą dziecku najwięcej satysfakcji. Wyjątek stanowią zainteresowania czytelnicze, które trzeba rozwijać u wszystkich dzieci. One bowiem odpowiednio dozowane przynoszą najwięcej korzyści w rozwoju intelektu dziecka. Rodzice muszą więc „trzymać rękę na pulsie” zainteresowań dziecka, aby nie zniechęciło się i nie porzuciło tego, w czym ma już pewne osiągnięcia. Trzeba czasem pomóc, zachęcić i pochwalić. Forma dyskretnych dopingów pozwoli na systematyczne kontynuowanie zainteresowań dziecka tak cennych nieraz w jego przyszłości. Rozwój zainteresowań uzależniony jest więc od środowiska rodzinnego i od zdolności dziecka.

Zdolności rozwijają się na podłożu zadatków anatomiczno – fizjologicznych. Zadatki te nie wyznaczają jednak zdolności. Potrzebne są jeszcze inne czynniki – zwłaszcza kierunek wychowania tj. oddziaływanie najbliższego środowiska oraz własna aktywność dziecka. Bezpośrednia aktywność dziecka może przejawiać się w różnych zajęciach artystycznych, np. w twórczości plastycznej, w recytacji, w muzykowaniu. Zajęcia te wybrane przez dziecko z własnej inicjatywy lub „podsunięte” przez rodziców wymagają dużego zaangażowania wyobraźni. Łączy się z tym problem kształtowania twórczej wyobraźni w domu rodzinnym. Uczenie dostrzegania piękna przyrody podczas podróży, wycieczek, spacerów, dostarczanie ciekawej lektury, wyjazd do kina wzbogaca ich świat wewnętrzny i rozwija wyobraźnię. Szczególnie cennymi prezentami dla dzieci są książki, komplety farb, kredek, flamastrow i t.p. Ekspresja plastyczna dziecka wyrażana w swobodnym rysunku czy malarstwie jest wyrazem jego wyobraźni, jego „widzenia świata”.

Na rozwój uczuć wpływa dobra muzyka. Jest wiele audycji radiowych, które pobudzają wyobraźnię małych słuchaczy. Postacie z baśni, bajek i opowiadań przemawiają do dzieci w sposób żywy i bezpośredni. A postaci tych nie można zobaczyć tak jak w telewizji i trzeba je sobie wyobrazić, a to jest bardzo potrzebne dziecku, to rozwija wyobraźnię. Wiele jest przykładów kształtowania twórczej wyobraźni dziecka. W dużym stopniu zależą one od pomysłowości i zainteresowań dziecka, a także od rodziców, którzy potrafią utrzymać i podsycać te zainteresowania. Rodzice mogą stwarzać dziecku odpowiednie sytuacje, które są okazją do wielu przeżyć natury estetycznej.

Z materiałów edukacyjnych na portalu <http://edukator.edux.pl/>